



# Pentti Iivanainen: työtä luuterveyden puolesta

OSCare Sono® -KÄYTTÄJÄHAASTATTELU



- Pentti Iivanainen piti yli kymmenen vuoden ajan Mikkelin terveyskeskuksessa luunmurtumavastaanottoa, jossa hänen tehtävänä oli osteoporoosin seulonta.
- Osteoporoosin seulonta perustui haastatteleamalla tapahtuvaan osteoporoosin riskitekijäarvioon ja luunlujuuden mittaukseen OsCare Sono® -luunlujuusmittarilla.
- OsCare Sono® tehostaa osteoporoosipotilaiden seulontaa ja auttaa kohdentamaan terveydenhuollon resursseja oikein, kun jatkotutkimuksiin lähetetään niitä tarvitsevat potilaat.

**Pentti Iivanainen** on työssään **Mikkelin terveyskeskuksen** luunmurtumapotilaiden parissa käyttänyt **OsCare Sono® -luunlujuusmittaria** ehkä enemmän kuin vielä kukaan muu: oman arvionsa mukaan hän on mitannut luunlujuutta lähes tuhannelta potilaalta kolmen vuoden aikana. Hän on siis juuri oikea henkilö kertomaan kokemuksistaan osteoporoosiseulonnasta sekä siitä, kuinka OsCare Sono® -luunlujuusmittarin käyttö voi muuttaa nykyisiä käytäntöjä.

”Pentti on mitannut luunlujuutta OsCare Sono® -mittarilla lähes tuhannelta potilaalta kolmen vuoden aikana.”

Pentillä on takanaan värikäs työhistoria, johon kuuluu 25 vuoden työskentely sairaanhoitajana Mikkelin terveyskeskuksen päivystyksessä ja Mikkelin keskussairaalassa. Pentti osallistui Suomen ensimmäiseen ensihoitajakoulutukseen vuonna 2000, ja neljä vuotta myöhemmin hän suoritti kaksivuotisen kipsimestarin erikoisammattitutkinnon, tämäkin koulutus oli Suomessa ensimmäinen laatuaan. Kipsimestarin erikoisammattitutkintoa varten Pentti työskenteli myös Kuopion yliopistosairaalassa, mm. päivystyksessä ja kirurgian poliklinikalla. Vuonna 2004 Pentti sai hoidettavakseen oman vastaanoton Mikkelin terveyskeskuksen luunmurtumapotilaiden ja osteoporoosin seulonnan parissa. Työnkuvaan



OsCare Sono® -anturin käyttöä matalataajuisen ultraääniä tunkeutuu syvälle luuhun ja mahdollistaa hyvän korrelaation luunlujuuteen vaikuttavien ominaisuuksien kanssa.



Salkussa kulkee helposti mukana kaikki OsCare Sono® - luunlujuusmittauksessa tarvittava välineistö: mittalaite, mittauksessa tarvittavat apuvälineet (viivoitin, potilaan kädentuki ja geeli-pullo) sekä tietokone ja sen virtajohto.

kuuluvat lisäksi nilkkapaineiden mittaukset ja ABI-indeksin määrittäminen perusterveydenhuollon potilailta. Siinä vaiheessa muutos oli tervetullut, koska päivistyksen värikästä elämää oli tullut katseltua jo ihan riittävästi.

Vuonna 2012 Pentti sai käyttöönsä OsCare Sono® -luunlujuusmittarin auttamaan osteoporoosin seulonnassa. OsCare Sono® mittaa matalataajuisen ultraäänen nopeutta käsivarren värttinäluussa pitkäikäisyyttä. Mittaustulos korreloi luun kuorikerroksen paksuuden, luuntiheyden ja luun elastisuuden kanssa – kaikki nämä ovat tärkeitä luunlujuuden osatekijöitä. Tehdyt DXA -vertailut ovat osoittaneet, että mitä alhaisemman tuloksen potilas saa OsCare Sono® -mittauksessa, sitä todennäköisemmin häneltä löytyy osteoporoosi DXA-tutkimuksessa (DXA = dual energy X-ray). Myös Mikkelissä tutkittiin OsCare Sono® -luunlujuusmittarilla tehtyjen ja DXA-mittausten korrelaatiota. Pentti vastasi potilasmittauksista tässä noin sadan potilaan tutkimuksessa, ja vastuulääkärinä toimi kotihoidon ylilääkäri Juha Kiesilä. Tutkimustulokset olivat yhdenmukaiset aiempien tutkimusten tulosten kanssa.

Pentti piti murtuma/osteoporoosihoidajan vastaanottoa yli kymmenen vuotta ennen kuin jäi eläkkeelle kesällä 2015. Osteoporoosi on aihe, jonka Pentti koki ihan sydämen asiaksi. Ja tuntuu kokevan edelleen, koska vielä eläkkeellä ollessaankin hän innostuu luunlujuusvalistuksesta ja kertoo mielellään keinoista, joilla kannattaa huolehtia luiden terveydestä: oikea ruokavalio kalsiumilla ja D-vitamiinilla täydennettynä sekä

liikunta ovat valistuksen keskeisimmät asiat. Paljon mikkeliäisiä on kulkenut Pentin vastaanoton kautta kuntosalille lihaskuntoa ja tasapainoa vahvistamaan. Pentti kertoo myös olevansa huolissaan liikkumattomista lapsista: liiallinen paikoillaan olo yhdistettynä eliniän pitenemiseen johtaa vielä siihen, että meillä on tulevaisuudessa käsissämme paljon hauraita vanhuksia. Hän vahvistaa sen, mikä on osoitettu tutkimuksenkin keinoin: osteoporoosi lisääntyy nopeasti länsimaissa, ja sen hoitamisesta sekä aikaisemmasta havaitsemisesta tulee yhä tärkeämpää.

## OSTEOPOROOSIN SEULONTA JA HOITO MIKKELIN TERVEYSKESKUKSESSA

Valtaosa Pentin potilaista oli luunmurtumapotilaita. Osa heistä tuli erikoissairaanhoidosta ja osa perusterveydenhuollon puolelta. Lisäksi Pentti tapasi työterveyslääkärin läheteellä tulevia Mikkelin kaupungin työterveysasiakkaita, jotka tulivat vastaanotolle osteoporoosiepäilyn vuoksi sekä 60-vuotisseulontoihin tulevia naisia, joiden osteoporoosiriskiä seulottiin osana ikäkausitarkastusta.

”Osteoporoosin seulonnassa käytettiin haastattelua ja sen perusteella laskettua MOI-indeksiä sekä luunlujuuden mittausta OsCare Sono® -laitteella”



OsCare Sono® -luunlujuusmittaus on vaivatonta ja tulos on välittömästi luettavissa tietokoneen näytöltä.

Pentin tehtävä oli seuloa DXA-mittausta tarvitsevat potilaat ja lähettää heidät jatkotutkimuksiin. Osteoporoosin seulonnassa käytettiin haastattelua ja sen perusteella laskettua MOI-indeksiä (Mikkeli Osteoporosis Index) sekä luunlujuuden mittausta OsCare Sono® -laitteella. Tarvittaessa otettiin lisäksi verikokeita. Jos osteoporoosiriski vaikutti saadun tiedon valossa olevan kohonnut, potilas lähetettiin jatkotutkimuksiin DXA-laitteella. MOI-indeksi on Mikkelissä kehitetty osteoporoosiriskin arvioinnin työkalu. Se on tuttu useimmissa Suomen sairaaloissa, joskin kansainvälisesti käytössä oleva FRAX-indeksi on viime vuosina yleistynyt meilläkin.

Potilailta, joiden DXA-tulokset viittasivat selkeästi osteoporoosiin, otettiin verikokeet sekundaaristen syiden poissulkemiseksi, minkä jälkeen aloitettiin lääkitys ja annettiin potilaalle elintapaneuvontaa, jossa keskusteltiin ravinnon ja liikunnan merkityksestä sairauden hoidossa. Osteopenisissä tapauksissa pelkkä elintapaneuvonta, kalkki- ja D-vitamiinilisien määrääminen ja seuranta riittivät hoidoksi.

### OS CARE SONO® -LUUNLUJUUSMITTARIN KÄYTTÖ

Työssään Pentti Iivanainen on mitannut OsCare Sono® -mittarilla noin tuhannen potilaan luunlujuuden, mikä lienee Suomen ennätys lajissaan toistaiseksi. Pentin mielestä laitteen käyttö oli helppoa, ja asiakkaat olivat tyytyväisiä saamaansa mittaukseen. Moni huojentui saadessaan hyvät lukemat, ja ne joiden kanssa aloitettiin jatkotutkimukset tai seuranta, olivat niin ikään tyytyväisiä,

että tila havaittiin ja sitä pystyttiin hoitamaan.

Joskus mittaamisessa oli haasteita, jos potilaalla oli vaikkapa hyvin lihaksikas tai muuten paksu käsivarsi. Yleensä näidenkin potilaiden mittaustulokset saatiin luotettavasti selvitettyä. Kaiken kaikkiaan Pentti arvioi, että mittaustulos jäi saamatta alle kymmeneltä potilaalta.

OsCare Sono® -luunlujuusmittari antoi samanlaisia tuloksia kuin DXA-mittaus.

”OsCare Sono® -luunlujuusmittarin käyttö voi johtaa kustannussäästöihin, kun oikeat potilaat valikoituvat DXA-tutkimukseen lähetettäväksi.”

Pentin mukaan OsCare Sono® on hyödyllinen seulonnassa, yhdessä MOI-indeksin ja haastattelutulosten kanssa. OsCare Sono® -luunlujuusmittarin käyttö voi johtaa kustannussäästöihin, kun DXA-tutkimuksiin lähetetään niitä todella tarvitsevat potilaat. Kaikkiaan ei ole järkeä lähettää kalliisiin ja aikaa vieviin tutkimuksiin, jos riittävän luotettava ja edullinen vaihtoehto on saatavilla lähellä. OsCare Sono® -luunlujuusmittarilla voidaan myös löytää sellaisia korkean osteoporoosiriskin omaavia potilaita, jotka muutoin jäisivät seulan ulkopuolelle. Osteoporoosin varhainen havaitseminen säästää kustannuksia ja parantaa elämää. ●



### OSCARE MEDICALISTA LYHYESTI

Oscare Medical perustettiin vuonna 2007 kaupallistamaan Jyväskylän yliopistossa vuosituuhannen alusta lähtien tehdyn tutkimuksen tuloksia. Vuodesta 2013 lähtien Oscare Medicalin osake-enemmistön on omistanut Revenio Group Oyj, joka on listattu NASDAQ OMX:ssä. Revenio Group Oyj markkinoi myös erittäin menestynyttä Icare® -tonometri tuoteperhettä silmänpaineen mittaamiseen. OsCare Sono® -laitteella on CE-merkintä ja se on saatavana useilla kansainvälisillä markkinoilla. Oscare Medical laajentaa parhaillaan aktiivisesti jakeluyhteistyökumppaneidensa verkostoa. Lisätietoa: [www.oscaremedical.com](http://www.oscaremedical.com).

### YHTEYSTIEDOT

Oscare Medical Oy  
Äyritie 22  
01510 Vantaa  
[info@oscaremedical.fi](mailto:info@oscaremedical.fi)  
[www.oscaremedical.com](http://www.oscaremedical.com)

Jakelija Suomessa:  
Kahiko Oy  
Kutomotie 4  
00380 Helsinki  
[sales@kahiko.fi](mailto:sales@kahiko.fi)  
[www.kahiko.fi](http://www.kahiko.fi)